

MILAN OKLOPDŽIĆ

CA. BLUES

Romanscen

Beograd

2013

DERETA

Jean-Louis Lebris de Kerouac-u,
nekih godina kasnije.

*U prvom delu (AM), amplitudna
modulacija ima lenje karakteristike,
pa su lica i radnje delimično usporeni;
u drugom delu (FM), frekventna
modulacija je učestala, tako da su,
adekvatno, karakteri, radnje,
dijalozi itd., brži.*

.
*Tekst je prilagodljiv, u svim tačkama,
frekvencijama čitalaca i slušalaca.*

AM/

1.

U SVETU POZNATI „CONDOR“ U KOJEM SE POJAVLJUJE CAROL DODA. RAZGOLIĆENA MUZIČKA REVIIJA, NOĆNA ZABAVA, PRIMAMO KREDIT-KARTE. NE NAPLAĆUJEMO ULAZ. UGAO COLUMBUS I BROADWAYA.

Otvarajući poštansko sanduče, primetio sam tragove blata na vrhu desne cipele. To mora da je još iz Evrope, ovde neprestano sija sunce. Već dve nedelje sam u Kaliforniji: kupujući jedan bicikl, pijući pivo, upoznajući se sa novim licima (kao da je nemoguće upoznati se sa nekim starim licem), spremajući se za predavanja, perući zube preostalom ZIRODENT pastom, odlazeći jedanput do okeana sa sekretaricom odeljenja (ona je tek nedavno imala operaciju hemoroida), pokušavajući da pronađem svoju vrstu cigareta, pevajući neku pesmicu koju sam, srećom, već bio čuo u Evropi, nameštajući obojene sijalice na lampama u novom apartmanu, potpisujući polisu zdravstvenog osiguranja, gledajući kroz prozor napolje, gledajući kroz prozor unutra, bojažljivo razgledajući biblioteku (kontrola na izlazu se sastoji od jednog bubuljičavog mladića), osmatrajući tela kako plutaju po obližnjem bazenu, tražeći u ranim izmaglicama vrhove Siera planina na metamorfoznom horizontu, tuširajući se satima, sa željom da ta topla voda već jednom nestane kako bih na samom početku imao razloga da nešto Amerikancima prebacim, sapunjavajući prvo glavu (tako sam naučen od malih nogu), pa tek onda ostale delove tela, naniže, spavajući i, dobro, u redu, drkajući. Poštansko sanduče, dakle.

Unutra sam našao pismo koje je, spolja, dosta raskošno izgledalo. U poređenju s blatom na vrhu moje desne cipele,

čak uvredljivo. Bilo je to kratko pismo s mapom priloženom uz objašnjenje, stegnuto spajalicom. Nešto kao Mayer je bio potpis pismopisca, a sam sadržaj, poziv na prijem povodom dolaska novih asistenata na univerzitet. Ja sam bio jedan od njih. Ukratko: Mayer je rektor univerziteta, a njegova kuća se nalazi u College Parku do koje se stiže putem priložene mape. Pristao sam da odem na prijem iako me niko nije pitao da li se sa pozivom slažem ili ne slažem. Trebalo se spremati za tu priliku. Očistiti vrh te desne cipele, barem. Javio sam odmah sekretarici da sam dobio poziv za prijem pitajući je šta da radim.

Idite tamo, rekla je.

Da li je ona profesionalna sekretarica ili je njen rečnik jednostavno skučen? Kada mi je prilikom izleta do okeana pričala o svojoj nedavnoj operaciji h., imao sam utisak da je istorija balkanskih naroda kudikamo sažetiji period od samo jedne njene operacije.

U redu, rekao sam.

To je bilo u sredu.

Četvrtak sam proveo razgovarajući sa jednim bradatim mađarskim emigrantom o tome kakvi su postojeći kriterijumi prilikom odabira doktorske disertacije iz istorije pozorišta. On uopšte ne pije, tako da je bio još dosadniji. Rekao sam mu o rektorovom prijemu.

Tamo ima dobrog jela, slegao je ramenima.

Bez obzira na to u kojim i kakvim sredinama se čovek nalazio, razgovori o pozorištu se uvek završavaju na gastronomski način.

U petak pre podne sam kupio jedan tranzistorski prijemnik. Nije bio Sony ili bilo šta slično: nije, zapravo, imao ni čestitu marku, samo dva slova ugravirana na prednjoj strani, pri dnu. Zaboravio sam koja dva slova, u redu, taj

aparatus više nemam, to je bilo pre tri godine. Inicijali neke važne ličnosti, recimo. Dok sam kupovao tranzistor (zbog toga ga i pominjem), pokazao sam prodavačici mapu pomoću koje se stiže do rektorove kuće.

Idite samo pravo niz Petu ulicu.

Pravo. Ako krenem pravo, ima izgleda da rektorova kuća naleti na mene.

Hoćete li sa mnom?

Ne, ona će ipak ostati kod kuće da spremi večeru za svoje prijatelje iz obližnjeg Woodlanda, poželevši mi dobar provod.

Lep nos. Nepodnošljivo pravilan nos, usta takođe uzdignuta, kao da žele da se susretnu s nosem ukoliko se za to bude ukazala potreba.

Sipao sam dosta viskija u kafu i, onako zavaljen na fotelji, skoro bestelesan, slušao tranzistor. Onda sam odlučio da se još jednom obrijem.

BRZA I BESPLATNA DOSTAVA. ŠPAGETI, LOPTE OD MESA, RAVIOLI, ITALIJANSKA PILETINA SA ROŠTILJA, PIZZA. SAMO IZ RESTORANA 'SPAGHETTI EXPRESS', 2354 LOMBARD ULICA.

Telefon je zazvonio negde usred brijanja. Javljao se John, mladi asistent sa grupe za glumu, pitajući da li idem na večerašnji prijem.

Svakako, rekao sam.

Onda mogu da svratim po tebe s mojim traktorom. Svakako, rekao sam opet u nedostatku nekog boljeg izraza.

Ja sam u 1905 Anderson...

Čekaj da zapišem, rekao je.

Iz dnevne sobe se čuo tranzistor. Još i sad je dobro radio.

CALIFORNIA FARMER. VAŠ OMILJENI ČASOPIS ZA AGRIKULTURU. JOŠ NIJE KASNO DA SE UKLJUČITE...

Kako si ono rekao?

Ponovio sam mu adresu i precizirao vreme. Ako počinje u 7, neka dođe po mene u pola devet, kako bismo stigli na vreme.

Dobro sam izgledao. Koža na licu se lepo zategla, frizura u najboljem periodu svog života, pantalone moćno zategnute kao da će svakog trenutka... Otići ću jedanput u taj restoran 'SPAGHETTI EXPRESS' da vidim njihove lopte od mesa.

John je stigao kad me izuzetno mrzelo da kuvam kafu, tako da sam sav sadržaj boce viskija razdelio u dve kafene šolje. Dobro izgledaš, rekao sam mu očekujući adekvatnu primedbu.

Otvori usta i sakri se iza njih, odgovorio je.

On je voleo uzrečice. Prilikom našeg prvog susreta na univerzitetu rekao sam mu da mi se dopada jedna nasmejana devojka koja je bila prošla pored nas.

Šališ se, odgovorio mi je. Pogledaj je malo bolje: da nema uši, smejala bi se oko glave.

Živeo sam u Evropi, rekao mi je u kolima. U Parizu, šest meseci. Onda godinu dana u Londonu. Bio sam neko vreme sa WELFARE STATE, onda THEATRE UPSTAIRS, radio sam na Williamsovom AC/DC. Imam suknju u Londonu, ona radi sa psihopatama u „Tooting Bec“ mentalnoj bolnici i stanuje u Grčkoj ulici, ortodoksnoj ulici za kurve...

Pazi na semafor.

Svaki čistač klozeta u Londonu je potencijalni novinar. Vreme koje engleska publika provodi po javnim klozetima, tačno 6,7 minuta u proseku, ne dozvoljava im da prenesu na zid sve žabokrečine njihovih bolesnih umova. Jesi li poneo pozivnicu?

Da.

Napipao sam pozivnicu sa mapom. U džepu od sakoa. Pomislio sam na trenutak koliko bih se dosađivao sa onom malom prodavačicom tranzistora, da sam je kakvim slučajem poveo na prijem. John je bio u vrhunskoj formi. Svuda je rok-end-rol, reče on tražeći idealnu stanicu na radiju.

Danas se prave rok-end-rol bebe. Niko više ne prima injekcije protiv tetanusa ili malih boginja. Današnja generacija se vakciniše gramofonskim iglama.

Kod rektora, moguće je, postoji dobro jelo, ali parking mu je bio mizerno rešen. Šezdeset automobila na kvadratni metar. Ostavili smo auto ispred garaže susedne kuće i ka upitnom pogledu vlasnice te garaže, John je samo mahnulo rukom. Trebalo je staviti neke značke na revere pre ulaza u rektorovu kuću: svako je dopisao svoje ime ispod odeljenja na kojem je radio.

John je umesto svog imena napisao Robert Redford. Namerno je uzeo značku na kojoj je bilo odštampano ODELJENJE ZA HIRURGIJU MOZGA.

U antreu je uzeo čašu s pivom ispred usplahirenog orijentalca sa ravnim očima i banuo pred neku ženu s kojom me odmah upoznao.

Ovo je Paul Getty inkognito, sa veštačkom kosom na glavi. Žena je pružila ruku, onda je iznenada trгла.

Zar vi niste u Minesoti?

Osmotrio sam malo kuću dok je John pripaljivao cigaretu na zidnom svećnjaku. Iz antrea se ulazilo u drugo predvorje, dalje u ogromnu dnevnu sobu u kojoj je već bilo na hiljade oznojenih glava. Odatle se izlazilo u baštu, postojala su po jedna vrata sa svake strane za lakšu cirkulaciju ljudi i njihovih čaša. Video sam čoveka u crnom odelu, neshvatljivo nasmejanog, koji se rukovao sa svakim gostom

ponaosob. Dok sam pažljivo razgledao njegovo lice, John je već bio ispred njega, salutirajući mu vojnički.

Ovoga je to nasmejalo, pa sam iskoristio trenutak da se s njim rukujem.

Mika.

Kako?

Mika. Jedno „k“.

Zar se to ne izgovara Majka?

Ne. Mika.

Ima zdrave zube. Sveže je izbrijan. Pege na licu kao da je Irac.

U redu, Miiiika, izvoli u moj dom. Voleo bih da se upoznaš sa svim tvojim kolegama koji su večeras ovde.

Svakako, rekao sam smešeci se, ali ja ne mislim da ovde ostanem šest meseci.

Nasmejao se još više. Onda je podigao ruku iznad moje glave i rukovao se sa nekim čovekom od dva i po metra. John je već pričao sa momkom koji se skrivao iza uštogljenih brčića.

Kako se tvoja žena i moje dve bebe slažu?

Uštogljeni brčići su se skupili: još više.

Moja žena... i tvoje dve bebe?

Da, reče John. Moje ime je Johnny Walker. Izgovara se isto kao što se i pije.

Ne znam u čemu je štos?

Ne znam ni ja, reče John. Ja sam čovek sa parkinga. Plati za parking.

U sobi je bilo prelepih devojaka: device sa čeljustima ajkula oko vrata, plivačice sa nozdrvama iz kojih je jednako izlazila požuda sa duvanskim dimom, nimfete i karo-manke, zbunjene članice dalje rodbine rektorove, gačice potpomognute belim letnjim pantalonama, lakirane noge

i sandalete iz somotskih ormana, igralice, zabavljačice, plavokose crнке i obrnuto, i obrnuto. Bilo je i nekih tipova: zanemarljivo tihi i svečani, neprimetni.

Pogledaj ih, kaže John, prave neku tišinu koja nikome ne smeta. Zdele sa jelom su bile ravnomemo raspoređene na dnevnu sobu i baštu. Imao sam utisak da su svi jeli po dvaput, verujući da ih oni ljudi iz sobe neće videti kako opet jedu u bašti. Najlepše je izgledala zdela sa povrćem. Bila je metalna, srebrna po svoj prilici, sa dve zanimljive ručke i ivicom savijenom u polukrug. Na jednoj ručki nije bilo ništa. U zdeli je bilo karfiola, šargarepe, celera, maslinki, plavog paradajza, mladog luka, rotkvica, pečurki i paradajza. Na drugoj ručki je bila nečija ruka.

Izvinjavam se, izvolite vi prvo.

Ne, izvolite vi.

Sasvim sam siguran da treba prvo vi da izvolite. Ne, baš vi. Ali, bili ste tu pre mene.

Ne, kako znate?

Imam utisak.

Imate naglasak.

Znam.

Lepa je. Gledam navodno u značku na njenoj jaknici, grudi se ležerno talasaju ispod bluze, pantalone se razilaze na levo i desno zbog dva para nogu za koje sam bio ubeđen da su, bar do tada, bile najduže na svetu. ODELJENJE ZA BIO-HEMIJU se vidi jasno, ali ime ispod toga je potpuno nečitko. Hoćete li da jedemo iz jednog tanjira i tako utvrdimo da ne postoje brži i sporiji gosti?

Ona pristaje uz osmeh, ali nešto joj ne da mira.

Imate naglasak?

Da, kažem. To sam dobio od svog starijeg brata. To je, znate, prelazno. Kao infekcija, ili tako nešto. Ona pokušava da

pročita moje ime sa značke. Napući usta i nabora čelo dok pokušava da ga pročita. Majka? Majk?

Da, kažem, Majk. Dosta neobično ime. Nadam se da vi niste Linda.

Ne, kaže ona. Ja sam Meri-Luiz. Vidite, ovde piše: Marie-Louise. Značke nosimo zbog lakšeg upoznavanja, zar ne?

Da, kažem, apsolutno. Značke se samo zbog toga i nose. Jedino je važno gde stoje značke: kod vas je to na dosta nezgodnom mestu, odvraća pažnju tako da ne mogu da ga na miru pročitam. Mislim, vaše ime.

Boli me dupe, hoću da joj kažem kako je njen levi sison značajniji od neke izdrkane značke s duplim imenom.

Ja mogu i da je premestim, kaže ona.

Voleo bih da vi to ne uradite.

Erotski nagoveštaji su uvek intenzivniji od samog erotskog čina. Način na koji ona jede šargarepu, na primer. O tome govoriti studentima na uvodnom predavanju o dramskoj tenziji. O šargarepi i M-L.

1) Šargarepa kao naivno povrće.

2) M-L kao junakinja drame.

3) Ja kao posmatrač.

4) Obustaviti sve ovo gore, jer to nema nikakve veze sa d. t., a najmanje sa uvodnim predavanjem na kojem će me svi od reda pitati kako se izgovara moje ime (u tome će proći pola časa).

John nam je sada prišao. On puši neki tompus i drži u ruci konzervu piva.

Kako se vi zovete? – pita.

Meri-Luiz.

To je ime s kojim može da se započne revolucija. Meri-Luiz se smeje. Za mene veliki znak: shvata nas i prihvata.

Da li se drogirate? Mislim, da li imate običaj da direktno puštate plin iz boce u posudu s mlekom, sačekate da malo provri i onda to popijete?

Ne, kaže ona.

Onda vam ne treba novac za plin.

Pred njim, sasvim sam siguran, pred njim ona normalno jede šargarepu. Čak isuviše normalno i isuviše čedno. Kao dete.

Gde vi radite? – pita Johna, ne pokušavajući da mu pročita podatke sa značke.

Ja ne radim nigde: isuviše sam lak za težak posao, isuviše sam težak za lak posao, i isuviše seksi za noćni posao. Pomeramo se od stola sa hranom. Ona mahne nekom u prolazu i zajedno odlazimo do bara.

Ja ću crno vino, kaže ona.

DAME I GOSPODO, MOJI DRAGI GOSTI, MI SMO SE VEČERAS OVDE OKUPILI DA BISMO SE UPOZNALI I ZBLIŽILI PRE POČETKA NASTAVE NA NAŠEM UNIVERZITETU.

Glas je ozvučen. Okrećem se u pravcu glasa i vidim rektora kako drži mikrofonski štand uz lice.

OVDE IMA, KAKO STE TO VEROVATNO I SAMI PRIMETILI, LJUDI RAZLIČITIH PROFESIJA I OPREDELJENJA, KAO I LJUDI RAZNIH NARODNOSTI SA SVIH KONTINENATA. I TO JE DOBRO. JA SAM VEČERAS HTEO DA BUDEM VAŠ DOMAĆIN, DA VAS UGOSTIM I PRIMIM U SVOM DOMU... (mikrofon zavija)... OVO NIJE GLAS MOJE ŽENE, KUNEM VAM SE (smeh)... I JA SAM HTEO DA SVI PRISUTNI OVDE VEČERAS OSETE SNAGU JEDNE ISKRENE DOBRODOŠLICE...

Vladin činovnik, kaže John. Još jedan vladin činovnik koji nas ubeđuje da se venerična bolest dobija preko sedišta javnih klozeta.

... VI OVDE, NA PRIMER, VEČERAS IMATE PET RAZLIČITIH VRSTA GROŽĐA NA STOLU. JA MOGU DA VAM KAŽEM DA SAM IH JA SVOJOM RUKOM ZASADIO I SVOJOM RUKOM UZBRAO. TO UKAZUJE NA PODATAK DA DANAS U KALIFORNIJI...

Hoćeš li da sednemo? – pitam je.

Ona klima glavom i hvata me pod ruku. Uzimam flašu s crnim vinom i vodim je ka uglu bašte. Tamo prepoznajem jednog mladog studenta režije koji me još prvog dana našeg poznanstva upitao:

Ja sam Jevrejin, a ti?

Razgovara sa nekom devojkom, široko gestikulirajući, onda po nagovoru neke lažne snage koja mu je na časak prišla, spljošti u ruci praznu limenku od piva.

Zdravo, rekao sam mu. Zdravo.

I on i njegova poznanica su otpozdravili.

Ti si sa biohemije? – upitao sam Meri-Luiz. To baš i nema mnogo veze sa...

Ućutao sam jer je početak rečenice bio izuzetno glup. Šta nema veze s čim? Biohemija s pozorištem? Ona sa mnom? Sedeli smo na travi, nogu raskrečenih, jedno naspram drugog, zainteresovano. Osećao sam se odlično, pogledao sam čak i koje smo to vino pili (INGLENOOK – Ruby Cabernet), ona je pušila neke mentol cigarete koje su veoma efikasno hladile usta, bio je to septembar u severnoj Kaliforniji, rektor je držao prijatan govor o raznim vrstama grožđa, sve je bilo u najboljem redu.

Mogu li da pogledam?

Klimnula je glavom i ja sam posegao rukom ka medaljonu koji joj je visio oko vrata.

Lep je. Porodično nasledstvo?

Da, kaže. Od moje bake. Mi smo Jermenci, znaš.